

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob,
Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Timișoara – Secția exterioară Buziaș, județul Timiș

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

Craiova – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 2 alin. (2), art. 16 alin. (1) art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile art. 4 alin. (1) și art. 19 din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019, și conform Planului de vizite aprobat pentru anul 2022, la data de 29 iunie 2022 a fost efectuată o vizită inopinată la Penitenciarul Timișoara - Secția exterioară Buziaș, județul Timiș.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, jurist, medic, consilieri în cadrul Centrului zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și reprezentant al organizației neguvernamentale - Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului-Filiala Regională Craiova.

Vizita a avut ca obiective verificarea condițiilor de cazare, a respectării dreptului la convorbiri telefonice și comunicări on-line, verificarea modului de aplicare a sancțiunilor disciplinare persoanelor private de libertate, asigurarea dreptului la asistență medicală, verificarea măsurilor întreprinse pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și a altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

Ținând cont de situația pandemică din ultimii 2 ani, interviurile cu persoanele private de libertate și cu personalul din penitenciar s-au desfășurat în condiții de siguranță, cu respectarea măsurilor de protecție și distanțare fizică.

Pe tot parcursul vizitei, conducerea Penitenciarul Timișoara și personalul secției au dat dovadă de solitudine, au acordat sprijinul necesar pentru exercitarea atribuțiilor MNP, potrivit prevederilor legale, fiind cooperanți și în același timp interesați de constatările membrilor echipei de vizită.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată, din interviurile cu persoanele private de libertate și cu personalul penitenciarului

a) referitor la măsurile dispuse la nivelul Penitenciarul Timișoara – Secția exterioară Buziaș, pe perioada pandemiei COVID-19

Din documentele prezentate de conducerea Penitenciarul Timișoara, din interviurile cu persoanele private de libertate și cu personalul Penitenciarului Timișoara - Secția exterioară Buziaș, s-a constatat că

de la apariția primelor cazuri de infectare cu coronavirus din România au fost luate măsuri pentru prevenirea infectării persoanelor private de libertate, a personalului angajat și pentru respectarea drepturilor acestora, constând în: aplicarea planurilor de măsuri pentru sistemul penitenciar; achiziționarea și distribuirea unui stoc suficient de echipamente individuale de protecție, specifice infecției cu SARS-CoV-2; dezinfectarea zilnică a spațiilor de cazare și a spațiilor comune, a veselei folosite la servirea hranei, a cazarmamentului și a spațiilor de plimbare; instruirea persoanelor private de libertate și a personalului cu privire la obligațiile menționate în ordinele emise pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-CoV-2.

În anul 2022, până la data vizitei, nu au existat cazuri confirmate cu COVID-19 și nici cazuri de decese în urma infectării cu virusul SARS-CoV-2, la Secția exterioară Buziaș.

În perioada 2021 - 2022 s-a desfășurat o acțiune de vaccinare a persoanelor private de libertate și a personalului, la data vizitei fiind vaccinați o mare parte din efectivul de deținuți.

Conducerea penitenciarului a precizat că pe toată perioada pandemiei a beneficiat de sprijinul și coordonarea Direcției de Sănătate Publică Timiș, în scopul protejării sănătății persoanelor private de libertate și a personalului locului de deținere.

Echipa de vizită a constatat că pe perioada pandemiei, la Penitenciarul Timișoara - Secția exterioară Buziaș, au fost întreprinse măsuri corespunzătoare pentru prevenirea răspândirii infecției SARS-CoV-2 și pentru combaterea efectelor pandemiei COVID-19.

Materialele de igienă personală și colectivă au fost acordate la timp, atât persoanelor private de libertate, cât și personalului penitenciarului. Nu au fost impuse restricții severe asupra mișcării persoanelor private de libertate, a existat transparență în comunicarea măsurilor întreprinse pentru combaterea pandemiei, iar persoanele private de libertate și personalul au fost informate corespunzător despre măsurile întreprinse, durata lor și motivele acestora.

b) informații generale, capacitatea de cazare și personalul Secției exterioare Buziaș

La aproximativ 30 de km de municipiul Timișoara, în orașul Buziaș din județul Timiș, s-a amenajat o secție exterioară a Penitenciarului Timișoara, pe un teren cu o suprafață de 259130 m², care aparține domeniului public al statului, fiind în administrarea Ministerului Justiției/Administrației Naționale a Penitenciarelor, potrivit Hotărârii de Guvern nr. 1705/2005, Anexa 11.

În Secția exterioară Buziaș executau pedepse privative de libertate numai deținuți bărbați, încadrați în regimurile de executare semideschis și deschis, nefiind custodiați deținuți vulnerabili.

La data vizitei se aflau în custodia secției 60 de persoane private de libertate (20 - regim semideschis, 40 – regim deschis,), la o capacitate legală de 92 de locuri, gradul de ocupare fiind de 65%.

Repartizarea deținuților în camere se realiza cu respectarea regimului de executare și vârstei. Cel mai tânăr avea vârsta de 23 de ani, iar cel mai în vârstă 71 de ani.

Activitatea productivă era componenta reprezentativă a unității de detenție, fapt pentru care persoanele private de libertate custodiate în secție erau selecționate pentru a desfășura activități lucrative, la creșterea și îngrijirea animalelor (71 bovine, 5 cai), în ferma existentă, dar și la alte activități.

În ziua vizitei, mai multe persoane private de libertate (21) desfășurau activități lucrative în afara secției, în baza unor contracte de prestări servicii, încheiate de directorul penitenciarului cu diferiți beneficiari (Spitalul Reșița etc), potrivit art. 175 alin. (1) - Munca în regim de prestări de servicii, din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.

În secție erau instalate 92 de paturi, fiind respectată capacitatea legală, **cu excepția unei camere (L1.1.21) cu o suprafață de 12,13 m², în care erau montate 4 paturi, astfel nefiind asigurat un spațiu mai mare de 4 m² pentru fiecare persoană privată de libertate. Echipa de vizită a recomandat conducerii penitenciarului să întreprindă măsurile necesare pentru gestionarea supraaglomerării în camera de deținere (L1.1.21), potrivit prevederilor art. 1, alin. (3) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției (O.M.J.) nr. 2772/C/2017 - Aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.**

Activitatea secției era asigurată de 25 de polițiști de penitenciare (24 agenți și un ofițer), angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, **iar în organigramă erau prevăzute 29 de posturi în sectorul operativ, ceea ce corespundea unui procent de încadrare de 86%, existând 4 posturi vacante (1 agent și 3 ofițeri).** Conducerea penitenciarului Timișoara a prezentat documente privind demersurile efectuate în acest sens pentru ocuparea funcțiilor vacante din cadrul secției exterioare.

c) condițiile de cazare și alimentația persoanelor private de libertate

În incinta secției existau 3 clădiri importante (Pavilionul L1.1, L1.2.2 și L1.8), fiecare cu parter și etaj, care au aparținut unei foste unități militare, dar numai una (Pavilionul L1.1) cu o suprafață

construită de 966 m², era folosită pentru cazarea deținuților. Clădirea avea în componență 16 camere de deținere, două camere cu câte 4 paturi suprapuse pe două rânduri și 14 camere cu câte 6 paturi suprapuse pe două rânduri. La parterul clădirii erau custodiate în camere separate, persoane private de libertate încadrate în regimul de executare semideschis și deschis, iar la etaj în regimul deschis.

Au fost vizitate mai multe camere de deținere, atât de la parter cât și de la etaj. Camerele erau curate, cu dulapuri pentru depozitarea obiectelor personale, cu mobilier suficient (paturi suprapuse cu scăriță de acces și sertare, cazarmament corespunzător, mese, televizoare, scaune, telefoane etc.).

Camerele erau bine luminate natural, având ferestre mari, tâmplărie din lemn, care permiteau o bună ventilare/aerisire.

Existau grupuri sanitare comune suficiente, curate, dotate corespunzător (wc-uri, chiuvete, oglinzi, cabine duș, pișoare), pereții erau placați cu faianță, iar pavimentul cu gresie. În grupurile sanitare era asigurat accesul permanent la apă rece și apă caldă, permițând persoanelor private de libertate din fiecare cameră să-și satisfacă nevoile fiziologice, ori de câte ori era necesar, în condiții bune de igienă și intimitate.

Agentul termic și apa caldă erau asigurate de o centrală cu combustibil solid, dar și cu panouri solare.

Pe holul secției de deținere era montat un infochioșc, unde persoanele private de libertate aveau posibilitatea să consulte documentele și informațiile de interes, care puteau fi accesate cu cardurile de identificare pe suport electronic. Echipa de vizită a constatat că la infochioșcul secției, pe lângă alte documente, exista în format electronic și Procedura de distribuire a materialelor destinate exercitării dreptului la petiționare și a dreptului la corespondență, aprobată prin Decizia nr. 488/2016 a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, potrivit art. 132 din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.

În spațiile comune și în curte erau montate camere video, potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) din Ordinul nr. 4800/C/2018 din 27 noiembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor (A.N.P.).

La parterul și la etajul Pavilionului L1.1 erau amenajate spații comune (biroul supraveghetorului, fumoare, bucătăria dotate corespunzător cu frigider, congelatoare, cuptor electric, veselă, mese, scaune, săli de mese, un hol unde era amplasată o mașină de spălat automată etc).

La etajul Pavilionului L1.2.2 exista o bibliotecă cu aproximativ 5000 de volume, iar la parter era magazinul mixt pentru cumpărături și un spațiu pentru exercitarea dreptului la vizită și pachete, dotat corespunzător.

În spatele pavilionului de deținere era amenajat un teren de fotbal cu platforma betonată.

În Pavilionul (L1.8), erau două încăperi unde erau montate mai multe aparate de sport și un atelier pentru activități de deservire (munca prestată în regie proprie), în care lucrau câțiva deținuți.

În curtea interioară era amenajată o zonă de plimbare, cu foșoare, bănci, mese, spații verzi, grădină de legume etc..

Referitor la condițiile de cazare, conducerea Penitenciarului Timișoara a prezentat documente privind proiectul de consolidare modernizare și extindere a secției „*Obiectivul mixt de investiții*”, prin care se vor amenaja noi spații de cazare, birouri pentru personal, cabinet medical, spații tehnice, terenuri de sport, împrejmuire, drumuri, alei, parcuri etc.

La o distanță mai mare de Pavilionul L1.1, în care erau cazați deținuții, era grajdul de animale, compartimentat, unde mare parte dintre deținuți își desfășurau activitățile specifice.

Hrana persoanelor private de libertate era preparată zilnic la blocul alimentar al Penitenciarului Timișoara și transportată în recipiente de inox, cu o autoizotermă specială, autorizată sanitar-veterinar.

Hrana se prepara diferențiat, în funcție de normele de hrană prevăzute de O.M.J. 1365/C/2020 privind aprobarea Normelor de acordare a drepturilor de hrană pentru persoanele private de libertate din sistemul administrației penitenciare. Meniurile decedate erau întocmite și avizate de către medicul din Penitenciarul Timișoara, care verifica listele cu deținuții, respectarea normelor de hrană și a regimurilor alimentare cu indicațiile medicale. Persoanele private de libertate intervievate au menționat că erau mulțumite de hrana preparată și erau respectate regimurile alimentare stabilite de medic.

d) verificarea modului de aplicare a sancțiunilor disciplinare persoanelor private de libertate

În cursul anului 2021 au fost întocmite 10 rapoarte de incident, iar în perioada ianuarie - iunie 2022, personalul penitenciarului a întocmit două rapoarte de incident pentru deținuții custodiați. Pentru 12 rapoarte, care fuseseră analizate în comisia de disciplină până la data vizitei, s-au stabilit 10 sancțiuni, iar două rapoarte de incident au fost clasate de comisia de disciplină. Au fost aplicate 8

sanctiuni, constând în: avertisment -1; suspendarea dreptului de a participa la activități culturale, artistice și sportive, pe o perioadă de cel mult o lună -1; suspendarea dreptului de a primi și de a cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală sau exercitarea dreptului la apărare, petiționare, corespondență și asistență medicală, pe o perioadă de cel mult două luni -1; *suspendarea dreptului de a primi vizite, pe o perioadă de cel mult 3 luni* - 4; izolarea pentru maxim 10 zile -1, sancțiune pusă în aplicare la Penitenciarul Arad.

Echipele de vizită au constatat că în secția exterioară nu au fost aplicate multe sancțiuni privind dreptul de a primi vizite, ținând cont de faptul că vizitele primite au o valoare esențială în procesul îndelungat de reabilitare psihosocială a persoanei private de libertate și sancționarea cu suspendarea acestui drept contravine tocmai principiului reabilitării psihosociale. Referitor la aceste sancțiuni, privind suspendarea dreptului de a primi vizite, în Raportul întocmit ca urmare a vizitei în România, publicat în martie 2019, *CPT a recomandat ca restricționarea vizitelor să nu fie folosită ca pedeapsă disciplinară.*

În aceeași perioadă de referință au fost formulate 5 plângeri la judecătorul de supraveghere a privării de libertate împotriva sancțiunilor aplicate de comisia de disciplină.

Au fost înregistrate două încheieri ale judecătorului de supraveghere a privării de libertate, în care plângerile formulate de persoanele private de libertate împotriva hotărârilor comisiei de disciplină au fost admise și 3 în care judecătorul a respins plângerile formulate împotriva comisiei de disciplină. Împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate au fost introduse două contestații de către persoanele private de libertate la judecătorie, nefiind admisă niciuna.

Având în vedere rapoartele de incident întocmite (12) în perioada ianuarie 2021 - iunie 2022 și rapoartele de incident clasate (2) de comisia de disciplină din penitenciar, s-a constatat că un procent mic din rapoartele de incident întocmite au fost clasate de comisia de disciplină din cadrul penitenciarului, iar la judecătorie, din două contestații formulate de persoanele private de libertate, nu a fost admisă niciuna.

Se poate concluziona că administrația penitenciarului a utilizat, în măsura posibilă, prevenirea conflictelor, medierea sau orice alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor pentru a preveni încălcările disciplinare sau pentru a soluționa conflictele, fiind astfel, în mare parte, respectate prevederile Regulii nr. 38 din Ansamblul minim de reguli ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților „Regulile Nelson Mandela”.

În același timp, potrivit Normelor CPT, deciziile de aplanare a conflictelor au avut prioritate în fața sancțiunilor și procedurilor disciplinare oficiale.

În perioada ianuarie 2021 - iunie 2022, la Penitenciarului Timișoara - Secția exterioară Buziaș au fost primite 107 cereri (financiar, cabinet medical, organizarea muncii etc.), au fost acordate persoanelor private de libertate 779 de convorbiri online, într-un spațiu amenajat și dotat corespunzător. *Nu au fost înregistrate sesizări privind nerespectarea dreptului la comunicări online, iar deținuții intervievați au precizat că le-au fost aprobate cererile pentru comunicări online și a fost respectată confidențialitatea în timpul convorbirilor.*

Conducerea unității penitenciare a acordat persoanelor private de libertate 130 de audiențe, 575 de vizite fără dispozitiv de separare și 17 vizite intime.

e) acordarea asistenței medicale, tratament și îngrijiri

Consultațiile medicale de specialitate și investigațiile paraclinice recomandate de către medic se efectuau la cabinetul medical de la Penitenciarul Timișoara. Echipa de vizită s-a deplasat la Penitenciarul Timișoara pentru a verifica modul în care este acordată asistența medicală pentru persoanele private de libertate din Secția exterioară Buziaș. Activitatea medicală se consemna în registrele și fișele medicale. Au fost verificate Registrul de consultații medicale, Registrul de auto/heteroagresiuni (Registrul leziuni de violență) și Registrul de evidență a persoanelor aflate în refuz de hrană. *În anul 2022 nu au fost înregistrate refuzuri de hrană în cadrul secției exterioare.*

În urma verificării de către echipa de vizită a **Registrului de auto/heteroagresiuni (Registrul leziuni de violență)** s-a constatat că **nu în toate cazurile deținuții prezentați pentru consult semnau în rubrica special prevăzută, după examinarea leziunilor de către medic. De asemenea, în Registrul de consultații medicale, care era numerotat, înregistrat și semnat, s-a constatat că în câteva cazuri, nu era aplicată parafa medicului pentru fiecare consultație efectuată**, potrivit art. 25 alin. (3) din Ordinul 429/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

În cadrul Secției exterioare Buziaș nu exista amenajat un cabinet medical, potrivit prevederilor Ordinului 153/2003 emis de Ministerul Sănătății și Familiei pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale – Anexa 2, dotarea minimă obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate, **astfel încât nu se puteau acorda servicii**

medicale în secția de deținere. Personalul secției a precizat că urmează să se amenajeze un cabinet medical cu toate dotările, prevăzut în „*Obiectivul mixt de investiții*” propus a fi realizat.

Echipa de vizită a constatat că nu exista o trusă de prim ajutor, potrivit art. 36 alin. (1) și alin. (2) din Ordinul nr. 429C/2012, personalul afirmând că trusa a fost trimisă pentru verificare.

Din discuțiile cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că acestea erau mulțumite de tratamentul medical primit la nevoie. Este de apreciat faptul că persoanele private de libertate participau la programe și activități educaționale pentru sănătate desfășurate în cadrul secției. În anul 2022 au fost organizate module de educație pentru sănătate și unele evenimente cu ocazia Zilei mondiale a sănătății - Sănătatea orală și Ziua internațională fără tutun, la care au participat persoanele private de libertate.

Starea de sănătate a deținuților Secției exterioare Buziaș era bună, ei fiind consultați înainte să fie selectați pentru desfășurarea activităților lucrative, iar cei cu afecțiuni cronice, urmau tratament lunar, conform indicațiilor medicilor specialiști, precum și regim alimentar adecvat, când era cazul. Persoanele private de libertate erau reevaluate periodic sau la nevoie, fie prin internarea în rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, fie prin prezentarea la medici specialiști pentru consult de specialitate la cabinetele din zonă.

Se păstra legătura în permanență cu cabinetul medical din Penitenciarul Timișoara, transportul deținuților făcându-se la solicitarea persoanelor private de libertate sau ori de câte ori era necesar. Potrivit afirmațiilor personalului, în secția exterioară persoanele private de libertate erau selectate și consultate, astfel încât să fie repartizate la muncă doar cele care nu necesitau supraveghere zilnică sau monitorizare medicală permanentă. În caz de urgență medicală, se solicita serviciul de ambulanță, prin apelarea numărului unic de urgență 112.

f) concluziile după interviurile cu persoanele private de libertate

Mai multe persoane private de libertate și-au manifestat dorința să fie interviuate de membrii echipei de vizită. Interviurilor au fost efectuate cu respectarea regulilor și regulamentelor interne din penitenciar.

În cadrul interviurilor au fost abordate mai multe subiecte (modul în care le-au fost respectate drepturile pe perioada pandemiei, respectarea normelor de igienă, calitatea hranei, sancțiunile disciplinare aplicate, asigurarea dreptului de petiționare, a dreptului la corespondență și a dreptului la comunicări online, relația cu personalul penitenciarului, cazuri de rele tratamente/tortură, violență etc.).

Din interviurile efectuate a rezultat că persoanele private de libertate s-au declarat mulțumite de

modul în care au fost tratate pe perioada pandemiei, de condițiile de detenție, de modul în care le-au fost respectate drepturile legale. Au menționat că programul zilnic era afișat și respectat (timpul de muncă, timpul aflat la dispoziția deținutului, cel de odihnă, timpul destinat desfășurării activităților administrativ-gospodărești, cât și pentru activităților educative, de asistență psihologică și socială, religioase, sportive, de recreere și de exercitare a drepturilor legale).

Persoanele private de libertate intervievate au menționat că erau mulțumite de munca prestată în secție, au fost recompensate (suplimentarea unor drepturi) și au primit permisiile. Primeau echipament de protecție, se respecta programul de lucru, pauza de masă, timpul legal de odihnă, și în fiecare lună li se prelucrau normele de protecție a muncii, fiind asigurate măsurile de securitate și sănătate în muncă.

Un deținut a ținut să precizeze că a executat pedeapsa privativă de libertate în mai multe penitenciare, dar aici, în secția exterioară, sunt cele mai bune condiții de detenție.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarul Timișoara - Secția exterioară Buziaș să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. gestionarea supraaglomerării constatate în camera de deținere (L1.1.21), potrivit prevederilor art. 1, alin. (3) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției (O.M.J.) nr. 2772/C/2017 - Aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate;
2. continuarea demersurilor necesare pentru încadrarea personalului pe funcțiile vacante;
3. urgentarea demersurilor pentru realizarea „Obiectivul mixt de investiții”, propus a fi realizat, în scopul amenajării unui cabinet medical pentru acordarea serviciilor medicale în secția de deținere, potrivit prevederilor Ordinului 153/2003;
4. aplicarea parafei medicului care a efectuat consultația în Registrul de consultații, potrivit art. 25 alin. (3) din Ordinul 429/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor;

5. semnarea de către persoanele private de libertate în rubrica prevăzută a Registrului de auto/heteroagresiuni (Registrul leziuni de violență), după examinarea leziunilor constatate de medic;
6. dotarea secției cu o trusă de prim ajutor, potrivit art. 36 alin. (1) și alin. (2) din Ordinul nr. 429C/2012, privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor;

Craiova, 5 septembrie 2022

